

Bewegen met laag niveau leerlingen

Christa Rietberg en Cor Niks
Hogeschool Windesheim

Programma

- Wie zijn wij?
- Definiëring doelgroep
- Film
- Theoretische modellen
 - Timmers-Huigens
 - Veronica Sherborne
- Praktijk (ervaren en ontwerpen)

Wie zij wij?

- Opleidingen
- Werkervaring
- Huidige setting
- Relatie leerlingen met laag niveau.

Vraag

- Wat verstaan jullie onder een leerling met laag niveau.
- Kun je dit ook uitleggen door middel van een voorbeeld.

Definiëring E.M.B (uit de zorg).

We hanteren voor dit begrip de volgende drie criteria, waaraan gelijktijdig moet zijn voldaan:

- Een (zeer) ernstige verstandelijke beperking; een ontwikkelingsleeftijd tot 2 jaar.
Waarbij geaccepteerd wordt dat dit nauwelijks te meten valt.
- Een ernstige motorische beperking; leidend tot niet ambulant zijn, niet zonder hulp kunnen lopen.
- Beide zijn niet het gevolg van veroudering of NAH (niet aangeboren hersenletsel).

EMB kenmerkt zich voorts door:

- Een sterk verminderde tot afwezige zelfredzaamheid, dus een grote afhankelijkheid van relaties;
- (Ernstige) belemmeringen in mogelijkheden tot communicatie;
- Vaak gepaard gaande met zintuiglijke beperkingen en met lichamelijke of medische problematiek;
- Geblokkeerd zijn van compensatiemogelijkheden.

Definiëring E.M.B. vanuit onderwijs

- Leerlingen met een ontwikkelingsleeftijd van 0 tot ongeveer 24 maanden.
- Leerlingen met een IQ tot 35

Wat hebben we gezien en wat is er nodig aan begeleiding?

- Veel individuele begeleiding
- Veel aanpassingen in materiaal of juist niet?
- Creativiteit in ontwerpen
- Langdurige relaties nodig
- Veel eenvoudige structuren
- E.d.

Het ontwikkelen van menselijke mogelijkheden

- Afhankelijk van de omgeving, cultuur, (leef)milieu en de maatschappij.
- Jezelf
- Wat de omgeving aanreikt
- Wat de ander stimuleert en waardeert

Dorothea
Timmers-Huigens

Ontwikkelen

- Leren kennen
- Leren waarderen
- Leren gebruiken van mogelijkheden

**Leren kennen gaat vooraf aan beide
andere momenten zo ontstaat een
toenemend leren kennen**

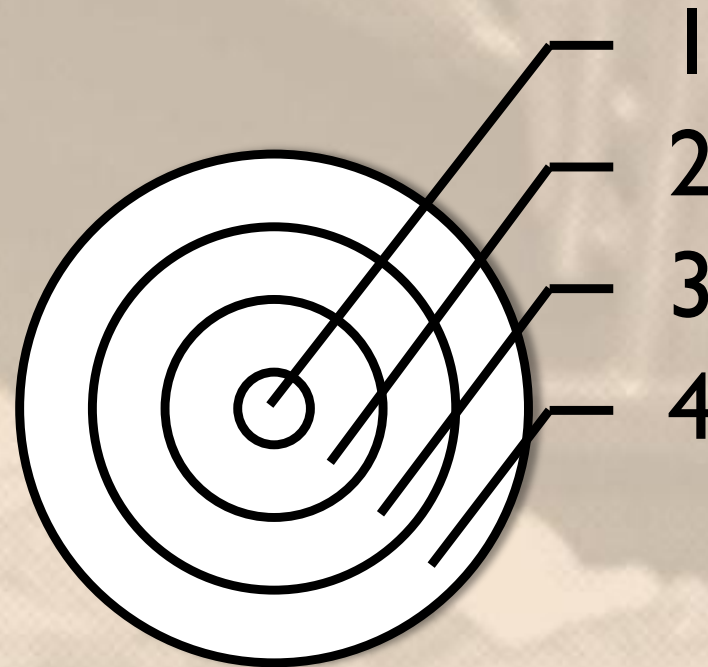
Waarnemen is ervaren

Waarnemingen krijgen pas betekenis

- Wanneer de prikkels die door de zintuigen binnenkomen worden geordend tot zinvolle informatie.
- Prikkels moeten dus eerst worden verwerkt
- Verwerkte betekenisvolle waarnemingen kunnen we dus ervaringen noemen.

Ervaringsfase volgens mevr. Timmers-Huigens

- 1. lichaamsgebonden ervaringsfase
- 2. associatieve ervaringsfase
- 3. structurerende ervaringsfase
- 4. vormgevende ervaringsfase

Lichaamsgebonden ervaringsfase

- Ervaringen via het lichaam
- Nabijheid zintuigen
- Verte zintuigen

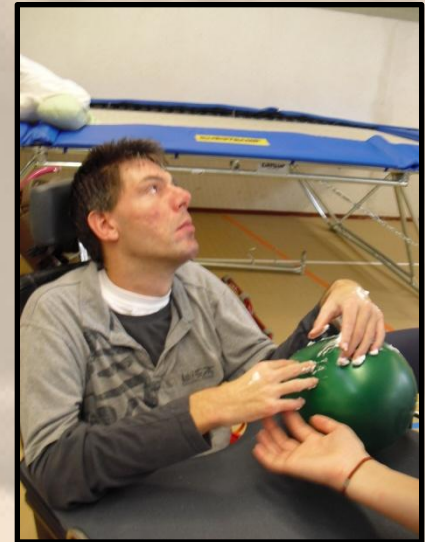
Leerlingen ontwikkelen in deze fase vooral de nabijheidzintuigen

- Hier krijgt men informatie over de veiligheid van het eigen fysieke bestaan.

Lichaamsgebonden ervaringsfase

- *Door harde en zachte ballen te voelen*
- *Of door te klappen met je handen*
- *Het grijpen van voorwerpen en deze te betasten.*

- *Belangrijk is om veel ervaringen regelmatig te laten terug te komen zodat er sprake is van herhaling en daardoor herkenning.*

Associatieve ervaringsfase

- Verbanden leggen
- Leerlingen leren veel verbanden niet te leggen.
- Iedereen met een beperking komt aan zijn grens qua verbanden leggen.
- Informatie over de stabiliteit van de concrete werkelijkheid om zich heen

Associatieve ervaringsfase

- Scheiding ik en de wereld word bewuster
 - B.v. hoofd schouders knie en teen liedje,
 - Lopen met een doel, we lopen samen naar het raam
 - Kom eens in mijn huisje
 - Voor, achter, onder enz. spelletjes

Veronica Sherborne

- Bewustwording eigen lichaam
- Bewustwording van de gewichtsdragende lichaamsdelen
- Bewustwording van de ruimte/ruimtelijke oriëntatie
- Bewustwording van anderen
 - Met anderen
 - Tegen anderen
 - Samen met anderen

Veronica
Sherborne
† 1922-1990.

Filmpje van meisje dat gevangen is in haar eigen lijf.

<http://www.tvkim.com/watch/357/kims-picks-mute-autistic-girl-finds-a-voice?page=66>

Praten over of praten met

Niveau van praten (te volwassen, te kinderlijk)

De Praktijk

- Altijd dezelfde start (lied)
- Altijd 2 bekende activiteiten en 1 nieuw
- Altijd dezelfde afsluiting (lied)

Literatuur

- *Bijzondere zorgvragen van mensen met ernstig meervoudige beperkingen (EMB) Tussenrapportage Klankbordgroep EMB, Juli 2005 (Centrum voor Consultatie en Expertise Utrecht en Noord- Holland , Overijssel, Gelderland en Flevoland)*
- *Dorothea Timmers-Huigens (2005), Ervaringsordering .Amsterdam, Reed business*
- *Sharon Keetels. Spel bij speciale kinderen, Afstudeerproject in het kader van Fontys Hogeschool voor Pedagogiek, Tilburg 2007/2008*
- *Amelsvoort H. van, Bolhuis N., Damhuis M., Scholten U. (red.) (2005), Spelend ontwikkelen. Assen, van Gorcum.*
- *Nelle Striker-Bolhuis (2004) Spelend bewegen (bewegingsspelel volgens de bewegingspedagogiek van Veronica Sherborn).*
- *Marco van Berkel, Ronald de Graaff, Christa Rietberg, Irene Wijfels (2009), Bewegingsonderwijs aan ZML, Zeist, Jan Luiting Fonds.*

Websites:

- <http://www.emgplatform.nl>